

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ Η ΕΞΟΧΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ; (Ιούλιος 2009)

Συγγραφέας: ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΧΙΖΑΣ

Η ιδιωτικοποίηση της κυκλοφορίας προσλαμβάνει όλο και μεγαλύτερες διαστάσεις, στην Ελλάδα, στην Ευρώπη, στις αναπτυσσόμενες χώρες της Ασίας. Παρά τις ενστάσεις και αντιστάσεις διανοουμένων και κοινωνικών κινήσεων, παρά τις «αντιαυτοκινητιστικές» νότες του Λε Κορμπυζιέ (1928!), των Αντρέ Γκορζ και Ιβάν Ίλιτς (1973), των «Ημερών χωρίς αυτοκίνητο» (Car free days) από το 1987 και εντεύθεν, ο κυκλοφοριακός χώρος καταλαμβάνεται σε σημαντικό βαθμό από την αυτοκίνηση. Τα νέα οδικά δίκτυα καταναλώνουν εξωφρενικούς πόρους και επιχειρούν να «τα βγάλουν πέρα» μέσα στις νέες συνθήκες, όμως το πρόβλημα τρέχει ταχύτερα από τις λύσεις του! Και η σπειροειδής ανέλιξη υπερκινητικότητας και νέων δρόμων συνεχίζεται.....

Η ιδιωτικοποίηση της κυκλοφορίας και όσα συνδέονται με αυτήν -όπως η εκτατική ανάπτυξη των πόλεων, η ενεργειακή υπερκατανάλωση, η ρύπανση, η επικινδυνότητα, οι τεράστιοι και ερημικοί αυτοκινητόδρομοι- καταργούν την ίδια την αφετηριακή ποιότητα των δρόμων ως «καλών αγωγών της ζωής». Στις περισσότερες περιπτώσεις ο διακινούμενος αποξενώνεται από το χώρο κίνησης, που εκφυλλίζεται σε απλό «μέσο» για την προσέγγιση του επιθυμητού προορισμού...

Σήμερα οι βλαβερές συνέπειες της ιδιωτικής κινητικότητας κατανοούνται από μεγάλο φάσμα πολιτικών και επιστημόνων, χωρίς πάντοτε να αναγνωρίζεται η «συστημική» σχέση αυτοκίνησης και «δυσπλασίας» του χώρου. Από την άλλη όμως πλευρά ελάχιστη σημασία αποδίδεται σε μια διαφορετική, αλλά εξίσου προβληματική ιδιωτικοποίηση, όπως αυτή της υπαίθρου. Σε αντίθεση με την δεύτερη κατοικία στο πλαίσιο οικισμών της περιφέρειας, η διάσπαρτη εξοχική κατοικία συνεχίζει το έργο του κατακερματισμού των τοπίων και της εμβολής παράταιρων υποδομών σε ευαίσθητα σημεία της φύσης -σε δάση, σε λειβάδια, σε παραλίες.. Οι οικοδομικοί συνεταιρισμοί μοσχοπουλούν ολόκληρες περιοχές υποσχόμενοι παραδείσια μικροπεριβάλλοντα, ενώ στην πραγματικότητα δημιουργούν ατελείς και υπολειτουργικούς οικισμούς καλοκαιρινής χρήσεως, με τεράστια σπατάλη πόρων, αλλά και υποβάθμιση του ίδιου του «βιώματος» των υποψήφιων «χρηστών» της

φύσης. Οι Έλληνες ζουν πλέον σε μια «μεταπαρθένα» χώρα, νοσταλγώντας όλο και περισσότερο τα όσα προηγήθηκαν της «αποπλάνησης». Και ενώ αλλεπάλληλα, λογοτεχνικά ή κοινωνικά «μνημόσυνα» τελούνται για τη φύση που αλώθηκε από την μεγαλομικρομεσαία κτητική μιζέρια, διάφοροι οικονομικοί παράγοντες επικαλούνται την ανάγκη ενίσχυσης του κατασκευαστικού τομέα για την γενικότερη στήριξη της οικονομικής δραστηριότητας στην περίοδο της τρέχουσας κρίσης.

Όντως, η εξοχική κατοικία και ιδιαίτερα αυτή που είναι διάσπαρτη και σαν τέτοια έχει μεγαλύτερα κόστη, προσφέρει εργασίες σε εργολάβους, οικοδόμους, υδραυλικούς και ηλεκτρολόγους, συντηρώντας έτσι ή και αυξάνοντας το ΑΕΠ. Όπως επίσης συντηρεί ή και αυξάνει το ΑΕΠ η εργασία των φαναρτζήδων, των οδηγών ασθενοφόρων, των κατασκευαστών δρόμων. Όμως, γιατί δεν θα μπορούσαμε να «ψαχθούμε», για μια άλλη δυνατότητα πιο συλλογικής «κάρπωσης» της εξοχής, με λιγότερες υποδομές και επιβαρύνσεις; Γιατί δεν θα μπορούσε ένα μεγάλο μέρος της εξοχικής κατοικίας να υποκατασταθεί από ξενοδοχειακές υπηρεσίες σε διάφορες περιοχές της χώρας, που θα ήταν φτηνότερες και θα πρόσφεραν πλουσιότερες εμπειρίες και λιγότερους μεπελάδες στον «καταναλωτή καλοκαιρινών διακοπών»; Γιατί η ποιοτική Ξενοδοχία δεν θα μπορούσε να αποτελέσει εναλλακτική λύση, όπως τα μέσα μαζικής μεταφοράς συνιστούν εναλλακτική λύση έναντι του ΙΧδισμού;

Θα χρειαζόταν βέβαια μια «μετακίνηση» παραγωγικών δυνάμεων από τον κατασκευαστικό τομέα σε άλλους τομείς, για να αποτραπεί μια παραπέρα ενίσχυση των υφεσιακών φαινομένων. Σύμφωνα. Όμως θα χρειαζόταν και μια γενναία απεξάρτηση από την νευρωτική λογική της ποσοτικής μεγέθυνσης του ΑΕΠ, από την εμμονή σε μια παχύσαρκη και δυσλειτουργική οικονομία, από τον οικονομισμό, αλλά και από τον διεθνή κομπορμισμό κάποιων οικονομολόγων...